

1960 JAN 17

# Két híd a levegőbe repült

Szemtanúk az Erzsébet-híd és a Lánchíd tizenöt évvel ezelőtti pusztulásáról

A büszke acélboltozat, sok ezer tonnás súlyával, negyven esztendőig uralkodott barokk pompájával a városkép fölött. A Rákóczi útról nézve cirádás rájája fogta keretbe a Gellérthegy legszebb szögleteit. Olyan volt, mint egy arányos nyaklanc a Duna királynőjének nyakán.

Azon az alkalommal megingott ez a kapu. Füst esapott ki tövéből, betonációk reszkettették meg, a levegőt, belezuhant a zajló vízbe. A tartóacélok már előbb megszakadtak. A gyönyörű ív, mely egyetlen szárnyaló öléssel fogta össze a pesti partot a budaival, meroppant és habot verve maga körül, jégtáblákat éltapostva összeomlott, mint egy megroppant gerinc. Budapest büszkesége, az Erzsébet-híd nem volt többé.

Holnap lesz tizenöt éve. Járunk a környék házaiban. Azok a lakók, akik annak idején az óvóhelyről hallották a robbanást, még ma is a düh és alkieseredség érzéseire emlékeznek. A robbanás és az acélsikergés távoli városrészekbe is elhallatszott. Még Angyal földön is tízezrek ismételték az akkori cinikus szót: kaput.

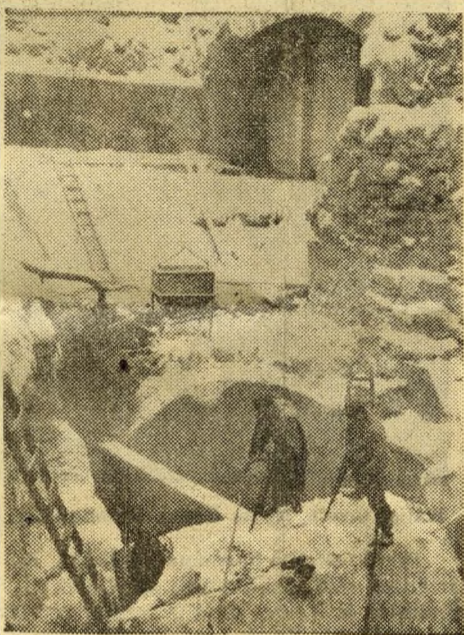
## A legszörnyűbb pusztítás

Most éppen olyan a havas aj körülötte. A Belváros bétesen él a hó alatt. A város élet munkája után, mosolyog, folgozik. Penkala és Wellsz mérnökök, a Hídépítő Vállalat szakemberei éppen a tizenöt éves fordulóra jutottak el a lánckamráig, ahonnan a vállál pusztítást irányították. A szükséges hadianyag sokszorosát halmozták fel a lánckamrában, mely éppen e héten került napvilágra. Itt ért véget a tartólánc és ház nagyságú acélbütykével, a „papuccsal” kapcsolódott az ide épített gránittömbökbe. Ferde folyosó vezetett be itt a föld alá, épp csak olyan széles, hogy a nehéz lánc mellett két ember kétoldalt lemeghessen a lépcsőn. Beszélgettünk Ugrai Károly építésvezetővel, aki az Erzsébet-híd roncskiemelési munkáit vezette évekig. Elmondja, hogy több mint 400 elpusztított hídból, mellyel dolgozta akad a háború után, kevés csúnyább robbantás volt ennél. A fasiszták trinitrotoluollal dolgoztak, az atombombá előtt ez volt a legnagyobb hatású robbantószer. Az irtózatoss légnomás több méter magasra emelte a sok ezer tonnányi súlyt, mely a lánc végét leszorította a kőépítménybe. A folyosó még meglevő utolsó szakaszának mélynyezetén világosan látszik az ujjnyi rés.

## Hajnali kettőkor

Csak a déli lánckamra robbant fel. Az északonál csütörtököt mondott a gyújtás. Ezért feküdt olyan kusza a vízbe a felrobbant híd. Itt ugyanis paxittal, ekrazitfével akartak pusztítani, de nem számítottak a talajvízre és a vízszívó szemcsés anyag elázott.

Sajnos, a Lánchídnál mindkét kamrában volt tri is. Itt jobban sikerült az ördögi tett. Megkerestük a Lánchíd fel-



Napvilágra kerül a nagy kiterjedésű lánckamra, ahonnan 15 éve a hidat lerombolták. A robbanás színhelyéhez éppen a napokban érkezett el az újjáépítőknek segítő Matternik Márton vándorbrigádja légalapácsaival.

robbantásának szemtanúit is. Legelőnkebben a Tudományos Akadémia könyvtárának hivataloságéja, Szabó József emlékezik rá. Századmagával szorongott az óvóhelyen, amikor

hajnali 2 órakor meghallották a robbanást és utána a rettenetes acélnyikorgást: mintha egy óriás csikorgatná a fogát kínjában. Még ma is borzong a háta a visszaemlékezéstől. Szinte testileg érezték, hogyan omlik össze a sok ezer tonnás acélépítmény.

Másnap reggel kimentek megnézni. Borzalmas látvány volt. A hajnali ködben egy síkhang asszony ugrált jégtábláról jégtáblára a még nyilasok uralta Budáról Pest felé. Ki tudja: a szeretett férfihoz igyekezett-e, gyermekéről akart gondoskodni, vagy csak a szabad oldalra vágyott? Szabóék csákyákat hoztak a szertárból és a tűzoltóktól, csomóra kötve hosszú kötelet dobáltak eléje. Már éppen elérte a végét, amikor a budai oldalról egy kegyetlen géppuskasorozat végzett vele. Véres holtteste lecsúszott a vízbe. Magával vitte titkát. A segítségére kisetített férfiak is csak úgy tudtak megmenekülni, hogy egy parti sóderkupac mögé menekültek.

Sokáig álltunk ezen a helyen. Az újjáépített Lánchídon autóbusszokkal, személykocsikkal robajlik a forgalom. Az egykori tragédia színhelye fölött egy szerelmespár hajol át a korlátot egymást átölelve, fittyet hányva a hidegnek.

Gesztelyi Nagy Zoltán